

Аргонавти (Третя історія Марійки і Костика) (скорочено)

Степан Процюк

Степан Процюк

Аргонавти (Третя історія Марійки і Костика)

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

1

Був вересень. Марійка з Костиком говорили, що цей місяць знаковий для них: у вересні почали зустрічатися, у вересні Марійка полюбила Костика. Їхні весняні душі були непідвладними ні трохи сумовитій осені, ані депресивній нульградусній зимі. Дівчина пропонує знову кудись поїхати, наприклад, в Антарктиду. Марійці не важливо, де жити, головне – з Костиком.

Задзвенів дзвінок, сповіщаючи початок чи то першого, чи то шостого уроку.

2

Кохання – це пір'їнка невідомого. Подув – і нема. Кохання – це обмін серцями. Бо коли хтось не віддає свого, від нього слід якнайхутчіш тікати. Кохання – це волосина, загублена нею і збережена ним.

...Жив собі хлопчик і жила собі дівчинка. Хлопчик любив похмурі та суворі краєвиди своєї землі. Вона була менше прив'язана до своєї землі, але, побачивши, що хлопчик справді любить ті місця, які не любив ніхто, вона полюбила хлопчика. Хлопчик став юнаком, а дівчинка – юнкою. Юнак вирушив у мандри світом. Дівчина залишилася заради нього вдома. У неї було багато залицяльників, але вона всім відмовляла. Юнак, здобувши освіту і спізнавши багато пригод, поволі забував про свою дівчину. Одного разу він приїхав глянути на понурі краєвиди рідної землі. Вони здалися йому непривабливими й сірими. Також він сказав своїй дівчині, яка вірно чекала, що він не знає, чи вони зараз є такою гарною парою, як колись. Дівчина плакала. Але він покинув її і поїхав геть. Проминуло ще кілька літ. Юнакові перестало таланити в житті. Від нього поволі відверталися віроломні друзі. Він невдало одружився. І настала така мить, коли він раптом збагнув, що те, чого він прагнув, було завжди біля нього.

Він знову приїхав на свою батьківщину. Там небагато змінилося. Лише всі постаріли і зневірилися. Його колишня дівчина була хворою і самотньою жінкою. І він уже не зміг упізнати в ній свою, найріднішу. І колишній юнак поїхав назавше від суворих ландшафтів свого краю. Він уже ніколи не повернувся туди. А колишня дівчина через якийсь час померла, спалювана образою, каяттям і жалем.

Юнак, ставши дідом, подумав, що так і не прожив те життя, яке хотів. Йому було

нестерпно боляче, але вже нічого не можна було змінити.

Висновку не буде...

3

Кость Онишкевич перейшов до 10-А. Марія Ковальчук – до 9-Б. Вони попридумували собі нові імена: Кость був Левом (Марійка називала його Левчиком). Вона народилася під сузір'ям Стрільця – і Кость, окрім Неспокійки, вигадав її ще одне ім'я – Мисливчик. Хлопець і дівчинка навчалися у Старомихайлівській середній школі № 2.

"Як добре, що ми помирилися!" – часто думали Костик і Марійка після сварки. Бо коли були посвареними, то ніби розмовляли різними мовами. Можливо, сварка була першим входженням до світу дорослих.

4

Одного разу Марійка побачила, що мама плаче. Тато був на заробітках у Москві. Дівчина здогадувалася: може, тато хворий і йому не вистачає грошей на ліки. У Москві тато працює на будові в якогось голомозого скоробагачка. Може, йому не виплатили зарплатні, і він голодує. Мама говорила, що скучила за татом. Марійка переживала, щоб у тата не було іншої жінки.

Мама і Марійка ще довго розмовляли. Була друга година ночі, коли вони полягали, сповнені тривоги й надії.

5

Дівчина говорила з Костиком і жалілася, що її мама захандрила. Хлопець розмірковує про конфлікти між дорослими, коли не співпадають бажання. Наприклад, Марійка одночасно хоче і не хоче цілувати Костика. Дівчина боялася інтимних стосунків і сказала, що це питання залишається відкритим. Закохані перейшли до жартів і називали одне одного ласкавими і жартівливими словами. Верх брала ніжність, що знову нахлинула на них.

6

Із Миколою коїлося щось недобре. Уперше він відчув цей дурманний заштрик ще до сварки з Костем. Одного разу, на перерві, він побачив Марійку. "Яка ж вона струнка і весела", – подумав. Відтоді він не мав спокою. Хотів, щоб Костик з Марійкою, ці Ромео та Джульєтта, посварилися. Миколі було заздрісно, що Марійка Костикова. Миколі снився сон: урвище, Марійка сидить на стільчику і грає на скрипці. Починає накрапати дощ. Микола з Костем танцюють над урвищем... білий вальс. Раптом Микола вдарив Костю, і він летить в урвище так легко, як птаха. Марійка скрикує...і летить за ним. Із ними все гаразд! Микола ридає від безсилля й сорому.

На перерві Микола вітається з Костем. Після тієї сварки їхні стосунки стали значно прохолоднішими.

Микола вирішив сказати Марійці про свої почуття. І хай вона жене геть свого психолога, відмінника і спортсмена Костю.

Якщо ти шануєш людину, то потиск руки означає твою відкритість до неї та відсутність поганих намірів. Якщо не шануєш – то не подаєш руки. Микола ж тиснув

Костеві руку, потайки замишляючи щось недобре.

7

Микола зустрів Марійку і сказав, що їм треба поговорити після уроків. Дівчина просила казати зараз і, коли зібралася йти геть, Микола схопив її за руку. Марійка подумала, може Костик і Микола змовилися, щоб випробовувати її. "Я люблю тебе, Марійко", — сказав Микола.

Налякана Неспокійка думала, що хлопці справді змовилися. Дівчина лише відповіла "То й що?" і, що ні на крихітку його не любить. Микола не пішов на наступний урок. Забрав наплічник і поплентався до старомихайлівського лісу.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

8

Марійка роздумує, як Микола міг таке їй сказати. Хіба він не знає про Костика? Це ж його друг, принаймні колишній. Може, у житті дорослих узагалі немає такого поняття, як дружба? Дівчині було страшно: якби вона сприйняла залицяння Миколи, він одного разу прийшов би, сказавши: не хочу більше бачити біля тебе Костя, нехай забирається геть! Життя – не мильна опера. Нещодавно в сусідньому райцентрі якийсь старший хлопець повернувся з війська. Дівчина начебто писала йому листи, що любить, але насправді мала іншого. А солдата лише заспокоювала весь той час. Солдат дізнався про все і поранив того хлопця. Тепер солдат у в'язниці. І хто винен? Дівчина! Бо там, де є любов, завжди причаїлася ненависть як її нерозлучна сестра...

9

Микола пішов до лісу. Його душили сльози. Він уявляв, як одного разу вони втрьох підуть до лісу. Марійка заблукає, Костик не зможе її знайти. Пройде кілька годин. Зневірившись у пошуку, Костик піде додому. А Микола таки знайде дівчину, а поруч – ведмідь. Він віджене його і пригорне дівчину. Вона скаже, що любить Миколу.

Микола називав би її Стрункою Веселкою. Кость забереться зі школи назавжди. А Микола стане першим Марійчиним чоловіком, бо з Костем вона лише цілувалася. А однієї зими повернеться Костик-напівбомж, нападе з ножем, Микола врятує Марійку, а Костик потрапить у міліцію.

Микола ненавидів Костика, бо той краще вчиться, краще грає у футбол. Поплакавши у лісі, Микола вибрав із лісу і почвалав додому. У нього визрів певний план, як повернути струнку і веселу.

10

А Марійка тим часом була зовсім не веселою. Вона думала: невже Кость аж так їй не довіряє, що вирішив випробувати руками свого приятеля? Але... Якщо Левчик нічого не знає?

Коли після уроків закохані зустрілися, Марійка здогадалася, що Костик нічого про це не знає.

Тим часом Кость розповів Марійці один античний міф: про тисячі пригод воїнів, що

поїхали шукати мрію, про їхні битви і помилки, підступних і жорстоких божків, що діяли за надто людськими принципами; про добрих і шляхетних богів, що пробачали людям їхні слабощі й страхи. Розповідь текла, переносючи наших закоханих у дивні часи світанку людської культури. Це був міф про аргонавтів – вічних шукальців істини. Кость вважав, що аргонавти жили завжди, а їхній ватажок міг називатися Ясоном, Гераклом чи Галілеєм. Він міг бути будь-ким – не конче воїном. Але він мусив мати благородну мету пошуку щастя. Важко стати справжнім аргонавтом. Іноді може здаватися, що неможливо – та й непотрібно... Але треба йти і вірити. Особливо тим, в чийх жилах тече неспокійна і шляхетна кров шанувальника мрії.

11

Кость ішов із футбольної секції. Марійка сьогодні теж тренується, тому вони зустрінуться завтра.

Хлопець думав про свій сон: наче він виходить із лісу й поривається бігти. І раптом падає. Хоче підвестися, але ноги заплуталися в якусь сітку. Марійки нема ніде. На нього насуваються п'ятеро людей. Він ніяк не може виплутатися із сітки.

Сьогодні була класна гра. Лише Микола знову чомусь мурмосився.

Раптом у тихому провулку на Костика напали якісь хлопці і побили. Одному з них Костик теж зацідив по мармизі. Але Костик лежав побитий, по лиці текла кров.

12

Кость спробував підвестися. Нестерпно боліло тіло. Він підіймався і падав.

А Марійці в цей час стало незатишно. У Костика не було мобілки. А Марійка згадала, що сьогодні їй снівся кажан, що тримає в зубах мишу. Він пролітає над кав'ярнею, у якій усі столики порожні. Марійка – офіціантка. Величезний кажан пролетів над столиками, мало не зачепивши дівчину своїми крилами. Миша впала. Перемагаючи страх, Марійка підбігла до нещасного мишеняти: живе чи мертве? Кажан зник. Мишеня стало хлопцем, схожим на Костика.

Дівчина побігла шукати Костика. Спортзал уже був зачинений. Марійка йде вулицями свого містечка. Вечір, дощ, а вона йде і йде, як усі закохані в усі часи. Як усі аргонавти в пошуках золотого руна любові.

Раптом дівчина почула якийсь стогін. Стало страшно, але вона побачила Костика. Допомогла піднятися. Хлопець ледве сказав, що його побили три старші хлопці.

Удвох вони якось подолали шлях до хлопцевого будинку. Марійка подзвонила до батьків Костика, і його батько виїхав на таксі. Батько приїхав і одразу повіз сина до районної лікарні. Марійка залишилася, хоч найбільше в світі тепер хотіла бути біля Костя...

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

13

Микола почувався винним. Він уявляв, як прийде до Костика у лікарню, впаде на коліна і признається. Він просив тих хлопців лише налякати Костика, а вони не

послухалися. Микола віддав їм свій велосипед.

Микола тепер думав, що справа не в Марійці. Це був лише привід. Хлопець ненавидів Костика вже близько двох років, бо Костику краще вдавався футбол і навчання, він мав дівчину, майже всі його любили. Микола був винен і тоді, коли Ярема вдарив Костика по нозі. Микола сказав Яремі, що Костю може спинити лише удар по ногах, коли він рветься на штрафну, але, мовляв, ніхто не відважується, бо всі його бояться.

Коли Костик відмовився від капітанської пов'язки на користь Миколи, це шокувало Миколу, котрий хотів хоч у чомусь перевершити Костика.

Але недавно хлопці скинули Миколу з капітана, передавши пов'язку Костикові. І тут Микола взявся за Марійку. Миколі здавалося, що він любив Костика і Марійку. І одночасно ненавидів їх.

Микола згадав, що після домовленості з тими хлопцями прийшов до них ще раз, просив не бити Костика. Але вони облаяли хлопця, сказали, що вони, типу, чесні фраєри і своє відроблять, і відробили...

14

Костик роздумував про своїх дві травми. Перша травма – після шкільного футболу, друга – після побиття. І Кость спробував засміятися, але боліло все тіло.

Марійка приходила кожен день. Вона розповіла про Миколіне освідчення. Костик був здивований. Костеві батьки подали заяву в міліцію. Хоч тато казав, що це марна справа.

Загрози для життя не було, але були забої грудної клітки, рвано-колота травма ноги, численні синці. Могло бути гірше, і Костик навіть уявив сцену своєї смерті.

Хлопець почав підозрювати Миколу. Костикова голова пухла від запитань, на які не знаходилося відповідей.

15

Лікування проходило успішно. За кілька днів Кость уже міг вставати без болю в грудях. Одного дня прийшов блідий, мов полотно, Микола. Хлопець признався, що це він намовив хлопців побити Костика. Микола сказав, що просто заздрив, а позавчора навіть ходив до священика на сповідь.

Костик роздумував, що не хоче відправляти Миколу в колонію. Краще, щоб Микола потрапив у лікарню хоч на місяць із забоями й пораненнями.

Нарешті хлопці розговорилися. Ніхто й ніколи не дізнається достеменно, про що була ця розмова. Це буде їхньою першою чоловічою таємницею. Але Кость пообіцяв Миколі, що нікому нічого не скаже.

Забігаючи наперед, варто сказати, що в майбутньому Микола допоможе Костеві – врятує його. Незрідка наше життя складається з таких парадоксів...

16

"Левчику, якби ти був Ясоном, я би поїхала з тобою по золоте руно" — якось сказала Марійка. Дівчина і хлопець довго обговорюють цей давньогрецький міф. А потім зізнаються одне одному у коханні.

Марійчина мама плакала не випадково. Лише не хотіла зізнаватися дочці. Марійчин батько поїхав на заробітки, щоб поставити на ноги дочок. У райцентрі багато не заробиш. Марійчина мати працювала медсестрою. Робота важка, заробітки мізерні. Спочатку Михайло телефонував кілька разів на тиждень. Потім рідше. Марина Кирилівна розуміла: щось не так. Вона розуміла: українське заробітчанство – як Божа нагайка за якісь невідомі провини. Руйнуються сім'ї, діти стають напівсиротами, чоловіки та жінки відчужуються одне від іншого. І чи можуть гроші замінити ці безглузді й непоправні втрати. Мама навіть думала, що тато став наркоманом. А може знайшов собі іншу. Жінка молилася "Отче наш" і одночасно думала про чоловіка.

Батько Марійки розмірковує про жорстокість, навіть подекуди звірство, російських роботодавців. Михайло будував дачу, а потім трьох чоловіків включно з Михайлом послали на об'єкт господаря, який потрібно швидко добудувати. Чоловіки дуже важко працювали, майже не спали. Біля них ходив наглядач. А коли настав день розрахунку, заробітчан заманили у якийсь підвал і там закрили. Михайло згадав про Соловки й Магадан, Мордовію і тайгу, куди вивозили колись наших людей, щоб в Україні не залишилося українців.

Кажуть, що близькі люди відчують одне одного. Марина Кирилівна вкотре набирала номер мобільного свого чоловіка, Марійчиного батька. Відповіді не було. Настрій матері передавався і дочкам. Навіть молодша Марійчина сестра Оріся плакала.

Марійчиній мамі снилася якась велика кімната, захована в лісі й замурована травою та цементом. Над нею шугає вертоліт, із якого хтось скидає товстий шнур. Щось стороннє вривається в ліс. Із глибин землі починають з'являтися руки. Їх багато, вони тягнуться до шнура. з'являються військові у чорній спецформі стріляють у напрямку гелікоптера-рятувальника. Але звідти теж вистрибують військові у темно-синій спецформі. Нарешті кімната розвалюється, починають виходити голі люди, засліплені світлом. Їх багато. А серед них Михайло.

Ув'язненим у підвалі давали шматок хліба та оселедця і чашку чаю. А через кілька днів випустили. Що вони хотіли довести цим кількадечним ув'язненням ніхто не знав.

Під час тих кількох днів Михайло багато думав про свою сім'ю. Чоловікам видали гроші, Михайло вирішив покінчити з безкінечними заробітками.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.

Марійці снився сон: посеред пустелі розкинулося каламутне озеро, посередині лежить велетенський гіпопотам. Він потворно товстий і безсоромно лінивий. На його

язиці лежить... тато. Бегемот може проковтнути і з'їсти його у будь-яку хвилину! Тато стрибає з язика на землю.

Марійка роздумує, що можуть означати сонні фантасмагорії, як-от історія визволення тата із бегемотячого полону? Чому Костик снівся їй частіше, коли вони посварилися?

Марійчині роздуми про сні поволі випаровувалися, витісняючись іншим сном та іншими враженнями. Тим паче, що тато зв'язався з ними і сказав, що буде за кілька днів удома. На цей раз – надовго.

22

Костик одного звичайного дня раптом відчув, як змінилася його школа. Клас. Учителі. Зрозумів, що люди здатні на будь-який добрий учинок. Ними не керує дрібна обачність і дрібний страх. Цими людьми можуть бути як його однокласники, так і вчителі. Костик пробачив Миколу. Хлопець думав, що любов – це наша природність. А там, де починається штучність, ми прощаємося з нами справжніми. І може, Микола ще колись буде набагато ліпшим від тих, що часто позіхають, мовляв, нам все по барабану.

Костик боявся стати дорослим, який би був зациклений на грошах. Він ніколи таким не буде. Тим паче, що у важкі чи легкі хвилини життя поруч із ним буде Неспокійка.

23

Знову приходить літо. Костеві залишається ще рік школярства.

Сьогодні Костик відчув, що має трапитися щось особливе. Після школи вони домовилися з Марійкою про лісову прогулянку. Вже кілька днів, як її тато вдома. Марійка знає, що він пережив якусь важку пригоду. Він сказав, що більше не поїде на заробітки поза межі України.

У лісі також можна знайти золоте руно. Можливо, це папороть або столітній мох. Можливо, особливий стан душі.

До лісу добиралися недовго. Сьогодні особливо тепле небо і особливо розсміяні зорі. Сьогодні їхній ліс став раєм, де Марійка і Костик згадують про Адама і Єву. Немає сили, що могла би стримати вулкан їхньої юної пристрасті.

Вони обнялися. Якийсь трепет невідомого походження пробіг Костиковим тілом, і, наче пустун-вітерець, перекинувся на Марійчине. Звідкись на хвилю зринула і зникла вередлива голова Амура.

Небо над старомихайлівським лісом було високим і синім. Кость і Марійка впали на ще неторкану траву, мовби скошені невідомою силою або магічним замовлянням, їх ніхто не вчив, що треба робити далі. Бо закохані інтуїтивно знають усе...

Здавалося, що лісове небо стало ще вищим. А вітерець усе дужчав, стаючи вітром.

Стислий переказ по главам, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу.